

[Haunstrup Clemmensen.]

Jeg vil gerne tage mit udgangspunkt i to hovedproblemer, samfundets aktuelle økonomiske situation og langtidstendenserne i de offentlige finanser og i samfundets økonomi i øvrigt.

Må jeg om den aktuelle økonomiske situation sige, at ingen af os vel ynder at optræde som grædekoner eller forsøge at fremsætte økonomiske katastrofespådomme, men at vi alle har en pligt til at erkende, at situationen er yderst alvorlig. Det danske samfund har i en årrække levet over evne. Senest er kalenderåret 1973 gået til ende med et underskud på betalingsbalancen på mellem 3 og 4 mia kr. Vi har igennem de senere år oparbejdet en udenlandsk gæld af en størrelsesorden på vel 25 mia kr., hvis afkast af byrder er store, fordi både rentebyrder og afdragsbyrder vil tynde os stærkt i de kommende år.

Disse udviklingstendenser var altså farlige nok i året 1973. Og hertil kommer så de yderligere næsten lammende problemer, som energikrisen sætter ind over det danske samfund. Disse prisstigninger vil vel føre til, at den gennemsnitlige stigning på vore importpriser i 1974 bliver af en størrelsesorden på ca. 20 pct., og det er en fattig trøst, at vore eksportpriser også kan forventes at stige noget, men vel kun en ca. 8 pct. Derved bliver bytteforholdsforringelsen en ca. 12 pct. Der var under Koreakrigen i løbet af en 3 års periode fra 1950 til 1953 tale om en tilsvarende forringelse, og ingen af os kan undgå at se i øjnene, at det danske samfund bliver fattigere netop i kraft af denne uheldige udvikling.

Det vil yderligere komme til udtryk derved, at forrygende prisstigninger, der allerede er i gang, vil sætte endnu stærkere mærker på det danske hjemmemarked. Vi ved, hvordan der er risiko, ikke blot for, at produktionsstigningerne ophører, men måske endda også for et fald i produktionen, og vi ved, at arbejdsløsheden igen uheldigvis kan begynde at stige. På denne baggrund er det overordentlig nødvendigt ligesom at danne sig et helhedsbillede af den økonomiske situation så ajourført som overhovedet muligt.

Hr. Christophersen gjorde nogle bemærkninger vedrørende det økonomiske sekretariats nyeste opstillinger — jeg forstår, de er

under omdeling — men der har jo endnu ikke været mulighed for at danne sig et gennemarbejdet skøn af det, der her foreligger. Men det er i hvert fald afgørende nødvendigt for den økonomiske debat, der skal føres.

Men en ulykke kommer jo sjældent alene. I fortsættelse af den aktuelle og akutte problemstilling, dansk økonomi er stillet over for, er der derudover langtidstendenser i udviklingen, der i høj grad er farlige. Selv om dette er en finanslovdebat, vil jeg gerne vove den påstand, at det vigtigste økonomiske arbejdsdokument, dette ting har at arbejde med i denne samling, er perspektivplanredegørelse II. Dette på én gang rystende og saglige dokument fortæller endnu mere om den offentlige økonomi end finanslovsforslaget og taler ikke mindst om de langtidsproblemer, hvis løsning ikke blot er afgørende i et enkelt finansår, men i en årrække fremover.

Allerede perspektivredegørelse I, der blev udarbejdet under den forrige regering, viste alvoren i problemer, det danske samfund økonomisk er stillet over for. Desværre gik arbejdet med at reagere på denne redegørelses advarsler langsomt under den sidste regering. Nu viser den såkaldte PP II-undersøgelse, at ventetiden har fået problemerne til yderligere at svulme op. Hvis der ikke hurtigt og effektivt gribes ind, vil antallet af beskæftigede i de private erhverv i den kommende 15 års periode falde med 100.000, mens antallet af personer, der helt eller delvis er afhængige af det offentlige, enten som offentligt ansatte eller som modtagere af pensioner, uddannelsesstøtte m. v., vil stige med over 700.000. En sådan udvikling er simpelt hen uacceptabel.

Heldigvis indeholder PP II også en række konkrete betragtninger vedrørende mulighederne for at ændre udviklingen. Det konservative folkeparti er parat til omgående at gå ind i en fordomsfri behandling af de her foreslåede løsningsmuligheder.

Jeg vil også gerne fremhæve som noget, mit parti lægger afgørende vægt på, at der er behov for en helt anden budgetkontrol end den, man hidtil har haft i de offentlige finanser. En privat virksomhed vil ikke kunne køre, ville simpelt hen ikke kunne overleve, hvis man først efter regnskabsafslutningen kunne konstatere, at visse ud-